

Z NAŠICH REVUI.

Věstník lékařů českých, ročník 1923, čís. 5—9. Lékařská služba u voj. útvarů v míru. Sestavil pplk. Dr. Trenkler. Návod k zdravotnické službě pro mladší vojenské lékaře a hlavně smluvní lékaře, v němž jsou krátce a prakticky podány všechny předpisy z dob starého režimu, které jsou dosud v platnosti, a nové předpisy, roztroušené ve Věstnících a rozkazech. Pomůcka láto vyhovuje velmi dobře svému poslání, bude však v nynější přechodné době záhy potřebovati opravy a doplnění. Dr. Z.

Bratislavské lékařské listy, ročník II. sv. 9. Příspěvek k vedení a zařízení polních nemocnic. Pplk. Dr. Trenkler. Cenné zkušenosti velitele polní nemocnice za dobu prvních 28 měsíců světové války. Autor podává své bohaté a vše-

stranné poznatky o činnosti nemocnice v různých situacích, které mohou zajmáti i nelékaře, a jež mohou býti vodítkem pro dotaci polních zdravotnických ústavů materiálem i personálem. Ze statistických dat budíž uvedeno: nemocnice byla v této době 109 dní na pochodu a urazila 2400 km. Nemocnicí prošlo 18.650 pacientů, z toho 53·7% raněných a 42·7% nemocných. Z nemocných připadlo 11·6% na infekční nemoci. Největší stav nemocných byl 1713 mužů (nemocnice byla určena pro 300 mužů). Úmrtnost raněných byla v pohybné válce 2·5%, v zákopové 2·8%, úmrtnost při břišním tyfu byla u očkovaných 2%, u neočkovaných 50%, při cholere u očkovaných 40%, u neočkovaných 57%. Každý desátý raněný vyžadoval větší operace. Dr. Z.

Z CIZÍCH REVUI.

a) *Revue française.*

Revue Militaire Française.

Listopad 1923.

Cmdt. Grasset: Une bataille de rencontre. (Pokračování.) Bitva střetná 22. srpna 1914. IV. Ztráta hřebenu u Givemont. Zhrocení protiútoků severně od nádraží. Obrana Ethé. Generál Trentinian opouští Ethé. Situace 13. brigády v 8·45. Prapor Lebaudův přidělen k obraně Gomery. Ústup 13. brigády, jenž se začal o polednách, zastaven generálem Trentinianem. (Pokračování.)

Lt. C. M. Goussot: La photographie aérienne. (Pokračování.) Letecká fotografie. Materiál. Hlavní operace fotografické. Desky obyčejné, desky orthochromatické. Desky nebo filmy. Aparáty. Kasety. Čety fotografické. Fotografický materiál budoucnosti. Materiál fotografický. Závěr.

Cpt. H. Morel: La campagne de 1512. Tažení z r. 1512. Strategický manévry v XVI. století. Operace proti Švýcarům. Obléhání Bologny. Pochod na Presciu a porážka Benátčanů. Ravenna. Smrt Gastona de Foix.

Col. Lemoine: Les éléments de la manœuvre. Prvky manévru. Autor sleduje v úvaze hlavně dvě vůdčí myšlenky: 1. Cílem manévru jest kombinovati užití sil, 2. velitel musí svůj plán udržeti ve velkých rysech, ale přizpůsobiti jej událostem. — Kombinace zá-

kladní. Kombinace směrů. Rozčlenění sil na frontě. Stupňovité rozčlenění sil. Ofensiva proti nepříteli v posici. (Pokračování.)

Lt.-col. Requin: Traité d'assistance mutuelle et réduction des armements. Částečné odzbrojení. Návrh Lorda Roberta Cecila. Návrh podplukovníka Réquina. Návrh zvláštního komitě.

Col. Brosse: Notre théorie de 1914 sur la conduite des opérations et les leçons de la Guerre. Naše teorie r. 1914 o vedení operací a poučení ze světové války. Ofensiva a defensiva. Základní pravda. Předválečná ofensivní dogmata. Defensiva. Činitel mravní a materiál. Vliv ofensivy a defensivy na morálku bojujících. Iniciativa operací. Poučení ze světové války o ofensivě a defensivě. (Pokračování.)

Revue de Paris.

Č. z 15. září a z 1. října 1923.

Mjr. Koeltz: La Bataille de Lorraine, prémisse de la victoire de la Marne. Bitva lotrinská, předpoklad vítězství na Marně. Studie o událostech, které se stály v srpnu 1914 na frontě alsaské a lotrinské na základě publikací německých. Co se tehdy dělo na pravém německém křídle, jest již dosti objasněno. Naproti tomu však operace

v centru a na levém křídle jsou dosud zahaleny temnotou. Zdálo by se, že tyto operace byly jen podřízeného významu. Ale právě naopak; bitvy v Lotrinsku, u Woëvre, v Ardennách a na Mose byly hlavními akty dramatu a máme právo říci, že bez nich nebylo bitvy na Marne. První a druhá armáda francouzská neutrpěly jen porážky, měly také výsledky pozitivní tak pronikavé, že na př. ofensivní lotrinská byla předpokladem vítězství na Marne.

V německém plánu úloha levého křídla byla podřadná. Mohla se však stát úlohou hlavní, kdyby byli Francouzi podnikli ofensivu mezi Metami a Vögesami. V tém případě, soudil Moltke, byli by Němci musili opustiti svůj obchvatný plán Belgie a hledati rozhodnutí v Lotrinsku. Autor dokazuje, že v srpnu 1914 Moltke věřil na chvíli, že rozhodná bitva bude v Lotrinsku. Závěr jeho studie jest takový: Na straně německé korunni prince bavorský z upřílišené snahy ofensivní, z nedostatku chladnokrevnosti a přemýšlení nechal si ujeti příležitost způsobiti Francouzům zdrcující porážku. Na straně francouzské ofensivní armád Dubailovy a Castelnauovy v Lotrinsku způsobila, že se Moltke rozhodl učiniti opatření, jež jsou ve svých důsledcích velmi důležitá. 1. 16. srpna musil zesílit své levé křídlo šesti divisemi, které měly stát za pravým křídlem a objeviti se později v krajině pařížské. 2. Dne 26. srpna musil poslati posily do Ruska, a to šesti armádních sborů. Dva vzal z křídla pravého, dva z levého a dva z centra. Centrum ohrožené Francouzi mělo jen jeden sbor. Levé křídlo zbaveno dvou sborů cítilo se nejen při protiútku francouzském v kritické situaci, ale hlavně později dne 9. září na Marne scházely tyto dva sbory armády Pülcwové. (Z Revue milit. franç., novembre 1923.)

Revue de France.

Č. z 15. září 1923.

Lt.-col. Revol: **Que nous apprend la Guerre?** O čem nás poučila světová válka? (Pokračování.) Autor dokázal již, že s hlediska materiálu, zbraní a početních stavů se válka vyvíjela pomalu. Nyní dokazuje, že také velitelství je podrobena této pozvolné evoluci. To se vlastně nejméně změnilo. Co se týče koncepce, může si velitel vybrati z většího počtu kombinací než jindy. Nikoli, neexistuje jich více. Na počátku má jen dvojí volbu: ofensivu nebo defenzivu. Jakmile se rozhodl, zbývá nesnáze provedení. To je problémem ožehavým sice, ale autor soudí, že byl za posledních válek zjednodušen. Dříve byla to věc mnohem složitější.

Naproti tomu složitost zbraní činí nezbytnou specialisaci umění válečného. Nejvyšší velitel neuniká této nutnosti, jakkoli jednoduché jsou kombinace teoretické, jimiž disponuje. Obtížné a praktického vyžadují prozravosti, již může nejt. velitel nabýti jen dlouhou přípravou. Na konci studie činí autor tyto závěry: 1. Není již různých zbraní. Na bojišti jest jen jakýsi mikrokosmos, jehož elementy úzce smíšený jednají společně. 2. Není již armád oddělených od národa, ale národní organizace všech zdrojů hmotných, rozumových a mravních, jimiž národ disponuje. 3. Válka budoucí a její zdar závisí více na chemických laboratořích než počtu mužstva shromážděného v kasárnách. 4. Nestačí, aby velitel měl jen výlučně vojenské vzdělání. Musí znáti průmysl a finančníctví tak, aby chápал válku jako záležitost národní. 5. Válka dlouhá jest válka pochybená. Prospech z války může mít vítěz jen tenkrát, je-li krátká. Úspěch války závisí na prvních bitvách. 6. Musíme se vynasnažiti převést boj na území nepřátelské. 7. Válka je stále ve stavu latentním, jest utajena. I když nemáme úmyslu ji vyhledati, hledme událostem zpráva do tváře, budme připraveni. (Z Revue milit. franç., c. list. 1923.)

Revue d'Artillerie.

Rijen 1923.

Gén. Vouillemin: **Réflexions sur les mathématiques.** Myšlenky o vědách matematických. Arithmetika a algebra, geometrie.

Lt.-col. Mayeux: **Note sur la lutte d'artillerie.** Poznámka o dělostřeleckém boji. Fronta utkvěla. Denní boj, kdy neběží o operaci ofensivní nebo defenzivní. Boj dělostřelecký za ofensivy. Provedení útoku. Boj dělostřelecký v defenzivě (Pokračování.)

Cmdt. Bloch: **Essai de balistique aérienne.** Studie o balistice vzduchoplovky.

Lt.-col. E. R. **Calcul de l'angle de transport par un commandant de batterie établi à un poste d'observation latéral.** Studie obrací se o problemem zvaným korekce stanoviště (correction de station).

Col. Cambuzat: **Le cas concret.** (Dokončení.) Konkrétní případ schematický. Cvičení na mapě. Cvičení v terenu.

Revue du Génie.

Rijen 1923.

Col. Albert Romieux: **Recherche géohypsographique...** atd. (Dokončení.) Anomalie průměrných hustot,

anomalie průměrných tlaků. Zákon deformační plynné homogenní látky rotující. Počáteční způsob deformační zemského elipsoidu. Vztahy mezi deformací dnešní a průměrnými hustotami zemí a moří.

Cpt. Laubès: **Relèvement du pont de Rethondes sur l'Aisne en Janvier 1915 par une compagnie marocaine du 5e génie.** Znovuvybudování mostu u Rethondes na Aisně v lednu 1915 marockou rotou 5. ženijního pluku.

Poisson: **Note sur la construction rapide d'une passerelle légère sur bois flottant.** Poznámková o rychlém postavení lehké lávky. Zkoušeno 2. ženijním plukem v Montpellier.

Revue d'Etudes Militaires.

Č. z 15. října 1923.

Le Traité de Versailles. Mír Versailleský. Duch podmínek. Vypracování smlouvy a její velkorysost. Společnost národů. Klausule územní a politické. Reparace. Klausule finanční a hospodářské. Záruky. Odzbrojení. Ochrana

na Rýně. Charakteristické vlastnosti smlouvy.

Quelques notes sur le théâtre des opérations de la guerre russo-japonaise et le Transsibérien. Několik poznámek o bojišti rusko-japonském a o sibiřské dráze.

La Revue Maritime.

Ríjen 1923.

Darrieus: **Le programme naval.** Námořní program. (Dokončení.) Personál. Obsluha. Signalisté. Dělostřelci. Střelci. Mechanikové a topiči. Elektrotechnici.

De l'Escaille: **Avions et hydravions.** Letadla a vodní letadla. Dějiny. Ocenění vlastností námořních. Závěr.

C. Veu: **Combats de Noli.** Boje o Noli ve dnech 12.—14. března r. 1795 mezi loďstvem francouzským a anglickým.

Framond: **L'autre guerre vue d'une préfecture maritime.** (Pokrač.)

Wf.

LITERÁRNÍ PŘEHLED.

Cizí literatura vojenská.

a) Francouzská.

Fr. v. Taysen: **Material oder Moral.** Militärwissenschaft. Mitteilungen 1923. No. 4, 5.

Príspevek k určení základních bojových pravidel francouzské armády. Nákladem „Offene Worte“, str. 58.

Autor vytýká francouzským předpisům, že ve všem kladou hlavní váhu na převahu materiálu (palby) a na pečlivé připravení součinnosti všech zbraní, což podle jeho mínění je vtisnuto do předpisů pod vlivem posílení války. Tato převaha materiálu u francouzské armády se jeví zvláště v dělostřelctvu, kde pro divisi, která má nyní 52 děl, požadují povolané autority (generál Herr) pro budoucnost 150 děl (asi 37 baterií) a při tom poměr lehkého dělostřelctva k těžkému je v poměru 1:1. Další tvoření dělostřeleckých jednotek a zvláště nepoměrné zvětšování těžkého dělostřelctva vzniklo rovněž pod zorným úhlem posílení války; pro pohybnou válku i pro nejpomalejší její formu se nehodí. Totéž platí i o jednotném vedení dělostřelecké massy v útočné bitvě. Němci podle autora mají při provádění útoku vždy na spěch, snaží se vésti úder s ohromným rozmachem a co možná

nejhlouběji do nepřátelské posice; proto hledí zavčas podříditi dělostřelctvo velitelům čelných pěších jednotek, kteří jsou vždy lépe orientováni. Francouzové však počítají při velkých i malých útocích s palebnými přestávkami a s novými dělostřeleckými přesuny. Oni nechtějí příliš mnoho riskovati a vystavovati svá vojska nepředvídanému nebezpečí a proto jejich velitelé velkých jednotek podržují ve svých rukou vedení palby. A právě Francouzové mají se svým tak silným dělostřelctvem dříve než jiní možnost udělati boj pružnějším a pohyblivějším podřízením některých dělostřel. oddílů pěším plukům. K plynulému vedení pohybné války je zapotřebí malých jednotek, které rychle se přizpůsobí situaci, aniž by musily čekat na nějakou podporu, která nejčastěji přijde pozdě.

O použití jezdeckta a jeho event. doplnění bojovými vozy vede se nyní boj. Jedni chtějí jezdecktvo úplně odstraniti a nahraditi je pěchotou na motorových vozech, naproti tomu druzí (plk. Fabry) chtějí zesílit bojeschopnost jezdeckta přidáním mu tanků, cyklistických praporů, dělostřelctva a letectva. Předpokládají, že takto zesílené jezdecké di-